

Betonrot

Mathijs Bouman

Geduld kun je AVV-voorzitter Martin Pikaart niet ontzeggen. Terwijl medeoprichter en boegbeeld van het eerste uur, Mei Li Vos, al snel wegfladderde naar de Tweede Kamer, bleef de onvergelijkbaar minder mediagenieke Pikaart via zijn Alternatief voor Vakbond tien jaar lang geduldig rammelen aan de poort van het Nederlandse arbeidsmarktoverleg.

Of beter: hij bleef onverstoorbaar water gieten in ieder zichtbaar barstje in het polderbastion van traditionele vakbonden en werkgeversorganisaties, hopend dat een stevige vorstperiode de scheur verder zou vergroten. Genoeg van dat soort scheuren en betonrot in het oude overlegmodel zou voor iedereen zichtbaar worden.

Die vorstperiode kwam tijdens de

koude economische winter van de afgelopen jaren. De werkloosheid is hoog, lonen stijgen nauwelijks, bedrijven zoeken flexibiliteit, maar de traditionele vakbonden komen niet veel verder dan strijden voor de gevestigde belangen van hun eigen leden. Van die leden is bijna twee derde man en ruim twee derde ouder dan 45 jaar. Geen wonder dat men vooral vecht voor zaken als reparatie van de WW voor werknemers met een lang dienstverband, behoud van seniorendagen en ouderentoeslagen en conservering van het pensioenstelsel. De leden hebben in grote meerderheid een vast contract, dus de vakbonden juichten toen de nieuwe Wet Werk en Zekerheid, die belooft flexibele werknemers nog meer op te jagen, werd aangenomen.

De AVV springt in het gat in de markt van de belangenbehartiging dat de traditionele vakbonden zo opzichtig laten vallen. Lang werd de club afgedaan als irrelevant, maar sinds kort slaagt hij er in cao's af te sluiten met werkgevers, zonder dat de grote bonden daar bij betrokken zijn. Vooral bij de FNV zijn ze daar woedend over.

En op het eerste gezicht lijkt het ook vreemd dat een zelfbedachte vakbond met een paar duizend leden collectieve afspraken kan maken.

Maar Pikaart werkt wel degelijk aan draagvlak voor de afspraken, door ze vooraf en na afloop te toetsen bij de ondernemingsraden van betrokken bedrijven, zo legde hij dinsdag in deze krant uit. Nee, ik weet ook niet of dat de beste manier is om het representatieve

oordeel van werknemers vast te stellen. Maar het lijkt me in elk geval beter dan dat oordeel in handen te leggen van de vergrijsde achterban van de FNV en CNV.

Nederland is nog maar nauwelijks begonnen met hervormen van de arbeidsmarkt en sociale zekerheid. Vergrijzing, de opmars van robots en computers en nieuwe concurrenten van over de grens zullen deze hervormingen afdwingen, goedschiks of kwaadschiks. Een progressieve, onbevooroordeelde belangenbehartiger van werknemers is dan goud waard, want juist werknemers — oud én jong, man én vrouw, vast én flex — dreigen het onderspit te delven. Kortom: Pikaarts aller landen, verenigt u!

Mathijs Bouman is macro-econoom.

